

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 14P/108/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217218132
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jakubová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2018:2217218132.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Monikou Jakubovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: Y. B., B.. XX.XX.XXXX H. I. B., B.. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom, zástupcom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov: matka, navrhovateľka: Q. B.T., G.. W., B.. XX.XX.XXXX, X. XXX XX P. XXX; otec, odporca: Y. B., B.. XX.XX.XXXX, X. XXX XX P. XXX, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, takto

rozhodol:

I. Malol. deti Y. B., B.. XX.XX.XXXX H. I. B., nar. 06.08.2004 sa na čas do rozvodu zverujú do osobnej starostlivosti matke, ktorá je oprávnená ich zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

II. Otec je povinný platiť výživné na malol. Y. vo výške 100 eur mesačne a na malol. I.H. 80 eur mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky , počnúc od 18. 12. 2017.

III. Zameškané výživné za obdobie od 18. 12. 2017 do 13. 07. 2018 na maloletého Y. je vo výške 683,88 eur a zameškané výživné za obdobie od 18. 12. 2017 do 13. 07. 2018 na maloletého I. je vo výške 547,10 eur. Otec je povinný zaplatiť zameškané výživné v sume 1.163,88 eur spolu s bežným výživným v splátkach po 90 eur, až do úplného zaplatenia.

IV. Stretávanie sa otca s maloletými deťmi sa neupravuje, ponecháva sa na dohodu rodičov.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa s návrhom zo dňa 18.12..2017 domáhala o úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 16.08.2016 podala návrh na rozvod, ktoré je vedené pod sp. zn. 6P/37/2016. Vo veci bol už vydaný rozsudok, ktorý sa ale nestal právoplatným, z dôvodu odvolania otca detí. Od času, čo bol otec detí od februára 2016 vo väzbe a následne po odsúdení vo výkone trestu, k výchove detí ničím, neprispieva, všetky náklady na ich výchovu hradí sama a za pomoci jej matky. Nakoľko podaním odvolania zo strany otca sa odďaľuje právoplatnosť rozhodnutia vo veci rozvodu, bola nútená podať tento návrh, aby súd aj na čas do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode určil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletým deťom. Navrhla určiť výživné na maloletého Y. vo výške 100 eur a na maloletého I. vo výške 80 eur mesačne vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc mesiacom december 2017.

2. Odporca sa k návrhu vyjadril v tom smere, že poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 189 eur, z čoho platí 50% ústavu v V.. Zo zvyšnej sumy si hradí lieky vo výške 5 - 10 eur mesačne , ako aj

hygienické potreby, papier, obálky. Preto nie je v jeho moci uvedenú požiadavku splniť, i keď ju považuje za oprávnenú.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie jednak výsluchom navrhovateľky a kolíznej opatrovníčky a jednak sa oboznámil s obsahom pripojených listinných dôkazov, a to správou obce Vydrany z 09.01.2018, oznámením sociálnej poisťovne o vykonávaní zrážok zo 16.10.2017, lustráciou navrhovateľky ako aj odporcu v registri sociálnej poisťovne, prehľadom výdavkov na deti, potvrdením o výške príjmu navrhovateľky, prehľadom režijných nákladov rodiny, pripojeným súdnym spisom 6P/37/2016 a z neho najmä: rodnými listami maloletých detí, sobášnym listom, rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/37/2016-71 zo 17.10.2017, pričom bol zistený nasledovný skutkový stav:

4. Navrhovateľka a odporca uzavreli manželstvo 13.11.1999, z ktorého pochádzajú dve maloleté deti. Šesť rokov rodina býva v rodinnom dome vo P.. Odporca začal nadmerne užívať alkohol a stal sa agresívnym voči manželke aj deťom. Nakoniec rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2T 86/2016 pre trestný čin týrania blízkej osoby - manželky bol odsúdený a t. č. si vykonáva trest odňatia slobody v V.Č.. Deti majú dobrý vzťah i napriek nezhodám aj s otcom, ktorého navštevujú v ústave. Odporca poberá invalidný dôchodok vo výške 189 eur a do času nástupu do výkonu trestu pracoval vo firme na plasty s týždenným príjmom vo výške 85 eur. Navrhovateľka je zamestnaná s čistým priemerným mesačným príjmom vo výške 622,93 eur. Maloletý I. navštevuje Základnú školu v J. U., 7.ročník, nosí okuliare, výdavok v tomto smere bol 96 eur, raz za dva roky treba meniť rám s výdavkom 30 - 35 eur. Denne dochádza do školy, stravuje sa doma. Pravidelné mesačné náklady na oblečenie a obuv činia cca 30 eur, hygiena 15 eur a na stravu 133 eur. I. sa zúčastnil lyžiarskeho výcviku s nákladom celkom vo výške 220 eur. Maloletý Y. má 17 rokov, navštevuje strednú školu. Denne dochádza do školy, stravuje sa doma. Pravidelné mesačné náklady na oblečenie a obuv činia cca 33 eur, hygiena 15 eur a na stravu 133 eur. Matka má ďalšie náklady na rodinný dom, a to plyn a TV 89 eur, elektrina 27 eur, spolu 116 eur z toho 1/3 je 38,66 eur ako priemerný náklad na člena domácnosti. Od februára 2016 hradí sama aj spoločné dlhy na hypotekárny úver 295 eur mesačne, k tomu 20 eur mesačne poistenie neschopnosti splácať pôžičku; ďalej spláca pôžičku v Poštovej banke mesačne 85 eur. Manželia vlastnia rodinný dom vo P., nevlastnia žiadnu hodnotnejšiu hnutelnosť, inú vyživovaciu povinnosť nemajú.

5. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka s poukazom na šetrenie výchovného prostredia maloletých detí, navrhla zveriť deti na čas do rozvodu do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazat' na výživné.

6. Podľa ust. § 36 ods. 1 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

7. Podľa ust. § 24 ods. 1 ZR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

8. Podľa ust. § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa ust. § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa ust. § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

11. Podľa ust. § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

12. Podľa ust. § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa ust. § 63 ods. 1 ZR, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúci dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť doklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

14. Podľa ust. § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

15. Podľa ust. § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa ust. § 75 ods. 2 ZR, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

17. Súd poukazuje na zákonnú povinnosť povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživu oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného súd skúmal jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Súd vychádzal z toho, že oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými i zdravotnými, kultúrnymi, závisiacimi hlavne od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a pod. Pritom medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky súvisiace napr. so zdravotným stavom oprávneného (maloletej) ako napr. liečebné náklady. Súd aj na ne obligatórne pri určovaní výživného prihliadal. Pričom zistil, že jedná o dve maloleté deti, z toho starší je vo veku 17 rokov, je zdravý, navštevuje strednú školu. Pravidelné mesačné výdavky na neho spočívajú v domácej strave 133 eur, ošatenie a obuv 33 eur, hygiena 15 eur, priemerný režijný náklad na člena domácnosti 38,66 eur, spolu 219,65 eur. Mladší I. má 14 rokov, navštevuje Základnú školu v J. U., 7.ročník, nosí okuliare, výdavok v tomto smere bol 96 eur, raz za dva roky treba meniť rám s výdavkom 30 - 35 eur. Denne dochádza do školy, stravuje sa doma. Pravidelné mesačné náklady na oblečenie a obuv činia cca 30 eur, hygiena 15 eur a na stravu 133 eur, priemerný režijný náklad na člena domácnosti 38,66 eur. I. sa zúčastnil lyžiarskeho výcviku s nákladom celkom vo výške 220 eur. Pravidelné výdavky v priemere spolu vo výške 245 eur.

18. Na strane oprávneného (rodiča) súd skúmal jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existenciu a počet iných osôb povinných poskytovať mu výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a tiež vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Navrhovateľka je zamestnaná s čistým priemerným mesačným príjmom vo výške 622,93 eur, pričom výhradne sama sa stará o chod domácnosti, ako aj o maloleté deti, za výpomoci svojej matky.

19. Na strane povinného rodiča súd prihliadal na okruh osôb, na ktoré je povinný poskytovať výživu dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť aj starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného rodiča súd prihliadal najmä na jeho schopnosti (faktické príjmy), na jeho možnosti (čo je objektívne možné, aby zarobil s prihliadnutím na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu). Súd vyhodnocoval majetkové pomery oboch rodičov, a to majetok rodičov i ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú.

20. Pričom bolo zistené, že otec detí poberá invalidný dôchodok vo výške 189 eur, t.č. je vo výkone trestu odňatia slobody pre trestný čin ublíženia na zdraví voči manželke. Pred výkonom pracoval s príjmom 340 eur (4 x 85 eur týždenne). Nevlastní žiadnu hodnotnejšiu hnutelnosť, inú vyživovaciu povinnosť nemá.

21. Každý rodič je povinný vyživovať svoje dieťa, pričom tak môže urobiť osobnou starostlivosťou a starostlivosťou o domácnosť, ďalej poskytovaním vecných plnení (zabezpečovaním bývania, stravovania, zdravotnej starostlivosti), alebo aj platením výživného, za účelom uhradzovania potrieb dieťaťa. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého rodiča a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča.

22. Rozoberané kritériá na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna. Závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopností, zdravotného stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, od formy prípravy na budúce povolanie. Súčasne závisí od schopností a možností rodičov. V prípade obmedzených predpokladov na strane rodičov sa preto môže pohybovať od bežných najzákladnejších potrieb nutných pre život až po plné uspokojenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa. Je teda úmerná životnej úrovni rodičov.

23. Súd a priori prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, v tomto prípade dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného - otca. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Za daného stavu, odporca opakovanie bol agresívny, vulgárny, útočný na svoju manželku aj deti, preto t.č. si odpykáva trest. Maloleté deti sú ponechané v starostlivosti matky.

24. Preto súd rozhodol o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom, pričom na čas do rozvodu ich zveril do osobnej výchovy a starostlivosti matke, ktorá sa bude o ne i naďalej riadne starať a vychovávať, zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Výchovné prostredie u matky sú pre deti dôverne známe, otca deti v sprievode svojej matky navštevujú v ústave. Obidvaja rodičia majú znášať výdavky na dieťa, u maloletého Y. sú osvedčené vo výške 219,65 eur mesačne a u maloletého I. vo výške 245 eur. Pri určení výšky výživného súd zohľadnil skutočnosť, že otec je na invalidnom dôchodku a t.č. vo výkone trestu odňatia slobody. Navrhovateľka žiadala výživné v rozsahu 80 eur na maloletého I. a 100 eur na maloletého Y., obdobne aj kolízny opatrovník. Vzhľadom na čisté priemerné mesačné príjmy povinného, ktoré súd ustálil vo výške 600 eur, potom rozsah z čistého priemerného mesačného príjmu povinného rodiča 20 - 30% určeného na výživné je v rozmedzí 120 - 180 eur. Preto súd zaviazal otca na platenie výživného na maloletého Y. vo výške 100 eur a na maloletého I. 80 eur mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc od 18.12. 2017. Určené výživné je adekvátne na odôvodnené výdavky a potreby oprávneného, ako aj na možnosti a schopnosti povinného otca. Ohľadne styku otca s maloletými deťmi súd neurčil časové vymedzenie.

25. Súd zvýšil výživné počnúc od 18.12.2017, t.j. od podania návrhu. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletým deťom je prvoradá a výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Dlžné výživné za obdobie od 18.12.2017 do 13.07.2018 na maloletého Y. je vo výške 683,88 eur a na maloletého I. je vo výške 547,10 eur. Postupujúc v intenciách ustanovenia § 232 ods. 4 CSP, súd povolil odporcovi splácať omeškané výživné v mesačných splátkach po 90 eur spolu s bežným výživným. Výšku splátky 90 eur súd považuje za primeranú k možnostiam a schopnostiam odporcu a potreby oprávneného a zároveň s ohľadom na prednosť výživného k maloletému dieťaťu pred inými výdavkami povinného.

26. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave, písomne v troch vyhotoveniach. V odvolaní musí byť popri

všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvođe manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.